

J E L E N K O R.

5 szám.

Pest szerda. január. 16dikán.

1833.

Foglalát: Magyarország (jan. 10ikén 4ik országos ülés a' RR. részéről. Kinevezések. Concursus. Kikinda sz. kerület új tisztí kara, 's egyebek). Ausztria. Anglia (parlamenti követek ismertetése. Londoni levél az allg. Zeit.ban. Sun a' belga-hollandi ügy felett. Hírek Bogotából. Közöshírhét Indiával). Franciaország (új esztendei üdvözlések a' királynál. Követkam. ülések. Carlisták levele m. Soulthoz. National elmélkedése 's egyebek). Belgium (kamarák ülései. Még is hadi hírek 's azok feletti okoskodások). Két Szicília (Vezuv dühödése). Németország. Törökbirodalom. Bankrészevény. Gabonaár.

M A G Y A R O R S Z Á G.

A' pozsonyi két ujság előnkbe tüzött vezérlete után ennyit mondhatunk: Országos Rendeink, végezvén f. h. 9ikén tartott kerületi ülésekben, az előkelő sérelmek iránt küldendő felirások javaslatának meghányatását, Beöthy urnak (Bihar) derék szónoklatu indítványára kerületi küldöttséget neveztek ki, nem római kath. vallásu polgártársink országos sérelmeik öszveszedésire. Más nap, azaz 10ikén, országos ülés volt (ez 4ik), mellyben a' nyilvány eszközésre elhatározottatott, hogy az országgyűlési naplókönyv ezentul egészen a' RR. kivánsága szerint szerkeztessék, 's e' fölött annak kivonatját szabad legyen nyilványos hirlapokban is közleni. Erre nézve üzenetet küldenek a' főrendű táblához azon kérelemmel, hogy ők is tanácskozásikat szintűgy naplókönyvbe szerkeztetvén, azokat az unoka-világgal is szeplőtelenül tudassák. Végre a' Főrendek táblájához utasítandó üzenet 's a' Felsőghöz terjesztendő felírás javaslatá (a' jelen országgyűlés Pestre általszállítatása iránt) elfogadtatott.

Felsőges királyunk Fiáth Péter kir. ügy-igazgatósági tiszteletbeli ügyviselőt a' dunántuli kerületi táblához becsületbeli; — Pogány József tek. Bereg megye volt főjegyzőjét pedig a' tiszántuli ker. táblához számfelletti közbiróvá kegyeskedett kinevezni. —

Apostoli Felsőgünk dec. 27iki legmagasb rendelésénél fogvást Schmotzer József ungvári plebanust ugyanottani főesperessé méltóztatott kegyesen kinevezni.

A' nagymélt. m. kir. Helytartótanács, a' budai német ujság által, Schuffay Antal urnak a' jelen iskolai féleszt. végeztével nyugalomra lépendése által a' zágrábi kir. Aka-

demiában megürülendő természet-tudományi oktatói székre, mellyel 500 fr. év- és 100 pCentnyi segély-dij járul esztendőnkénti fizetésül, f. eszt. majus 30ikára a' pesti kir. Egyetemben tartandó concursust hirdet. —

N. Beeskerek jan. 10ikén: N. Kikindiai szabados kerület (Torontalban, áll 2 mezőváros, és 8 roppant helységeből, van vérbírósa vagy pallosjoga is), Bedekovics Tamás kir. tanácsnok ur előlülése alatt, közelebb tisztujitást tartván, a' választás következőkre esett: bíró lón Kengyelác Lukács; főjegyző Tanazevics János, al Gradszky József, tiszteletbeli Jablonszky Sámuel egyszersmind levéltárnok; tanácsnokok: Raczkovics Kozma, Vajdics Fülöp, Fehér József, Trifunác Dániel, Margetich János, Csuncsich János, Sztojanovics Miklós; főügyész Iszakovics Sándor, al Sztanojevics Sándor; főadószedő Nedics Balázs, ellenőr Schwarcz Venczel. B. —

Megürülvén Kőrmöczön a' bánya kam. sebészi hivatal, az érte folyamodók kérelemleveleiket 8 hét folyamata alatt nyujthatják be a' Selmeczi fő bányagrófi hivatalnál.

Stankovich Kristóf, Roguzno és Nizniow nyertese, azon bécsi árva-intézetbeli három gyermeknek, kik a' nevezett nagy lotteria-huzáskor a' sorsokat vonák, egy egy öt pCtes statusadósság-levelet (mindössze 900 fr.) ajándékozott, — a' zágrábi irgalmas-barátok intézetének pedig 100 pengő frtot.

Egy pár hét óta Budapestén a' terméki kereskedő világban új 's gyors élet divatoz. Az egy és két nyiretű közönséges 's közepeszerű gyapjuból mintegy 5—6 ezer mázsa kelt el még pedig 3—4 fttal jobban mázsája mint a' mult vásárkor, 's így gyapjutárink 's rakhelyink csaknem egészen kiürültek. Az olajat, faggyút 's hamuzsirt is keresik.

AUSZTRIA.

Az ausztriai nemz. bank számvevő hivatala részéről tett közelebbi jelentés szerint, 1832 dec. 31-dikétől forgásban marad még a' birodalomban mind a' két nemű váltó pénzről 31,297,738 fr.

NAGYBRITANNIA.

Külügyminister Viscount Palmerston dec. 28-kán Ő Felségéhez ment ki Brightonba. 30-kán onnan visszatért 's a' külügyek hivatalánál hosszas értekezést tartott hg. Talleyranddal. A' belga követ ugyanez nap estve szinte értekezett lord Palmerstonnal. Gróf Pozzo di Borgo csak 31-kén estve váratott Londonba, 's itt azt beszélék: ő azért jő, hogy a' francia királyt ne kelljen új év alkalmával üdvözlenie, mit különben mint legidősb követnek neki kell vala tennie. De ez akár mint legyen, a' Globe nem hiszi, hogy a' gróf mostani utjának valami fontos célja volna.

Egy angol ujság következő characterismértetésit adja az eddigi követválasztásoknak: 256 olyan tag, kik pairek rokonai, vagy pairektől függők; 217 köz hivatalbeli vagy a' kormánytól évpénzt huzó, 89 szárazföldi hadi tiszt; 24 tengerhadi tiszt; 54 ügyvéd vagy más törvénytudós; 62 a' kelet- és 35 a' nyugotindiai társaság tisztviselői közül; 356 földbirtokos (földes ur), vagy legalább a' mezei gazdaságból hasznot váró; végre 51 független tag, azaz olyan, kit semmi különös vagy meghatározott érdek nem kötelez. — Mondják, hogy mingyárt a' parlament megnyitása után elő fog terjesztetni lord Broughannak azon billje, melly a' lordeancellar birói hivatalát annak törvényhozói v. politikai hivatalától külön választja. Ha e' bill áltmegy, Lench, vagy Horne ur fogja a' birói hivatalt (the Master of the Rolls) nyerni, de a' szorosán vett lordeancellári hivatalban lord Brougham megmarad. — A' Globe szerint Manners-Sutton ur arról tudósított a' kormány egyik tagja által, hogy ez (a' kormány) Sutton urnak szónokká választását támogatni fogja. — Durhamban egy quäcker is (Pease József ur) választatott az új parlamentbe követül. Pease ur kinyilatkoztató, hogy az esküvés hite 's lélekismérete ellen lévén, ő az alsóházba

léptekor a' szokott hitet letenni nem fogja; 's most már figyelemmel várják azon szólalozást, melly ezen alkalommal közte 's az alsóház szónoka közt esni fog.

Egy levelező az allg. Zeit.ban Londonból dec. 28-kán imezt írja: Az antwerpi fellegrvár áltadatása nálunk egy köz europai háború reményit hiúsítá meg. Hollandia most hihetőleg már nem sokáig vonakodik majdan a' másik két erősséget is áltengedni, és Franciaország eddig kitüntetett mérséklése által be fogja bizonyítani, hogy kormánya külföld iránt őszintén gondolkodik 's hogy hadi sergei valamint győzni, úgy engedelmessékedni is képesek. Valljon ha most a' katonaság oda hagyja Belgiumot 's a' francia határra visszatér és imigy a' belga hollandi pörös kérdés eldöntetett, fog e' még Europa késkedezni, hogy fegyveres erejét békelábra állítván a' népek segédeszközeit jóltevő czélokra fordítsa? A' cabinetekben ugy látszik közös békekivánat uralkodik, különben nem engedték volna meg, hogy a' Francziák azon előhaladást tegyék, mellyet utolsó expeditiójok által több tekintetben tevének. — A' mi a' parlamenti választásokat illeti, azoknak teljes következményit még ugyan nem tudjuk; azon jegyzeteknek, mellyeket különféle hirlapok közlének, sem adhatni általánosan egész hitelt; mivel azokban sok van olyan is tory 's megtartó gyanánt (Conservatives) felírva, ki legalább az egyházra nézve reformatornak nyilatkozott ki, sok pedig a' radicalisok 's indító párthivek közé számítottak, ki bizonyosan a' józan középútról ki nem fog térni. Annyi mindazáltal semmi esetre sem kétséges, hogy azok, kik a' mostani kormányt támogatni nyilván fogadták, igen nagy számtöbbséget fognak képezni. Sokan közülök a' Whigekkel tartanak párti alapelvekből, de sokan azért is, mivel megvannak győződve, hogy egy mérséklett párttól támogatott erős administratio nélkül, mellynek szándéklatiban a' nemzet bizodalmat helyezheti, a' status az anarchiának esnék martalékul. Ugy számítják, hogy Irlandban, hol a' néptömeg bősziútséig mozgásban van, mind e' mellett 43 ministerialis követ, de egyszersmind 37 repealer 's 25 tory választatott. A' Morning-postnak egy

nyilván még tulságosb jegyzéke után az egész Angliában választott radicalisok száma nem több 31nél. Mind ebből eléggé kiviláglik, hogy a Whigek a középosztályiakban nem csalatkoztak meg, midőn azoknak választási jogot engedtek; mert választásaik csak nem kivétel nélkül azt mutatták meg, hogy ők reformot de nem revolutiot akarnak, úgy, hogy most némileg ők képzik az arisztokráciának védfalát a köznép rohanása és torlongó árja ellen. Azonban szörnyű volna az érzések lázzulása, ha most ama veszteglő párt kormányra lépne, 's minden igaz reményt, melly a nép ügyében javítást és könnyebbitést ígér, füstbe oszlatna. De hála! ez többé nem történhetik meg. A legügyesb 's legtöbb befolyással bíró toryk a wellingtoni kormány alatt megmutatták, hogy szükséges legyen nekik a korrallal haladniok, vagy legalább megengedni, hogy az idő őket előre tolhassa. De a toryk tömege se önként nem akar concessiókra hajolni, se a nyomos körülményeknek engedni; és jóllehet egymás közt ama férfiak nélkül administratiót nem képezhetnének, még is a Wellington-Peeli pártot olly kevéssé támogatnák, hogy az kénytelen volna végre a mérséklett Whigekkel egyesülni. Most a Whigeknek ugyan nincs a mérséklett toryk segedelmeire különös szükségök, legalább nincs azon mértékben, mint ezeknek volna a Whigekére, ha viszonthivatalba lépnének: mindazáltal még is olly ügyes és tapasztalt tisztviselő férfiak találkoznak ama mérséklett toryk közt, hogy lord Greynek lehetetlen erős teljes hatásu ministeriumot alkotni, míg a legjobbak közül néhányat részére nem hódított. Mivel az alsóházban a Demagógok száma nem olly nagy lesz, mint némeltyek aggódva gondolák, ennél fogvást a toryk talán nem fogják az egyesülés szükségét olly nyomasztólag érezni. Azonban a körülményekből ítélve, a mostani kormány részire nyilatkozott követek közül is sokan találkoznak, kik az egyházi reformban talán sokkal tovább fognak menni, mint sem az előbbkelő Whigeknek, annál inkább a toryknak kedves lehetne; 's hihetőleg e körülállás fog okot adni a pártok egyesülésire. Mert hogy világosan szóljak: jóllehet a püspök-

ségek, praelaturák 's egyéb jövedelmes papi beneficiumok a köznépbeliieknek szintugy állnak nyitva, valamint az előkelő nemzetségek sarjadékinak; még is az illyvilági adományok java minden időben az utóbbiakra szállott, vagy legalább nagyobb részint olly férfiakra, kik, ha nem voltak is különben ügyetlenek, jeles, fő származásu személyek körül szereztek érdemeket. Illy körülményeknél fogvástigen természetes — ha a jelen adományzottak közül egyet sem veszünk is bírálat alá — hogy valamennyi előkelő nemzetség nagy aggodalommal nézi az egyházi reformot, és kész szoroson egymáshoz csatlakozni, hogy annál nagyobb erővel állhasson ellent a fenyegető vésznek. Mondatik, hogy a canterburyi érsek 's a londoni püspök illy tekinteteknél fogvást a ministerekkel összeértőleg bizonyos reformtervet dolgoztak ki, melly a publicum kívánatit kielégítse. — Elgészen kielégíteni ugyan nehezen fogja, de még is az némileg örömszolgálhat, hogy az egyház maga ügyekszik magát reformálni 's nem várja be, míg a zordon erőszak azt kívülről viszi véghez. Jól van!

A belga-hollandi ügy iránt most az a kérdés, — így ír a Sun —, megengedhetik e Anglia és Franciaország, mint Európában a két legnagyobb tengeri hatalom, hogy őket Hollandia a Schelde elzáratása által az antwerpi kikötőtől eltiltsa? — Nincs kétségünk, hogy Hollandia ez iránt rövid időn próbára fog tétetni. Néhány angol vagy francia kereskedő hajó antwerpi kereskedő házakhoz intézve ide (Antwerpbe) a Scheldén el fognak indulni, 's ekkor ki kell tetszeni: merészlenni e Hollandia e hajók lobogóit bántani, 's azokat visszatartóztatni vagy reájok löni. Ha igen, akkor Anglia 's Franciaországnak erőszakkal kell a Scheldén-evezés szabadságát kieszközölni. Legelőbb is Vliessingen várak lesz meghódítandó, melly ha egyszer kézre kerül, könnyű lesz a Scheldén álló hollandi hajócsapatot is legyőzni.

Levelek jöttek Londonba Bogotából general Santandertől. A general oda, octob. 4kén érkezett 's praesidensi hivatalát a nevezett hónap 7kén kezdette meg. E hivatalt

ő a folyó 1833 aprilise 2kától számítva négy esztendőig fogja viselni. Az ország lassanként épülni kezd; general Flores a kormánynak meghódolt.

Egykét évvel ezelőtt már vala szóban az Indiával gőzhajók által a suezi szoroson (isthmus) keresztül leendő hamarabb közösülhetés. E' szándék most ujlag felvéte-tett; a' calcuttai kereskedőségnek egy a-gense buzgón sürgeti e' dolgot Londonban, 's ugy hiszik, igen kevés a' még legyőzen-dő akadály. Legfontosabbnak 's legszüksé-gesebbnek tartatik az, hogy egy parlamenti végzés (III. György idejéből) törültsék el, melly szerint minden, Indiába evező ha-jó köteles, az oda szóló leveleket igen ol-csó bérért, t. i. 2 pence fizetésért egyegy levéltől, a' londoni postahivataltól áltvenni 's Indiába áltszállítani. Ha ezen végzés visz-szahuzatnék vagy legalább a' gőzhajókra néz-ve kivétel történnék, ugy az illy levelekért járandó, méltányosabb díj a' teendő költsé-geket nagy részben fedezni fogná, 's a' szán-dék létre jöhetne. Az ut Angliából Alexan-dria alá, innen a' suezi szoroson keresztül a' vörös tengerre 's innen gőzhajókon az in-diai partok valamely főbb kikötőjébe fogna menni. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' Nouvelliste e' hónap 3ikáról közli azon beszédeket 's udvarlásokat, mellyek uj esztendő alkalmával a' királyi udvarnál tartattak. Délután 4 órakor fogadá Ő Fel-sége a' diplomatiiai testet, mellynek nevé-ben ausztriai és magyar követ gróf Apponyi Ő Exceja következő beszédet tarta: Felsé-ges ur (Sire)! A' diplomatiiai test, melly-nek ma szónokául lennem szerencsés va-gyok, örömmel ragad meg minden olly al-kalmat, mellyben mély tiszteleti hódolatát Felségednek bemutatthassa, 's azon Felsé-geknek, mellyeknek képeit viselni szeren-csés, ohajtásit kinyilatkoztathassa. Ezen o-hajtatok Sire, a' Felségedéi is, mert cél-jök nem egyéb, mint a' békének fentar-tatása, 's a' csendnek, rendnek és belső jóllétnek biztosítása Franciaország jöven-dőjére nézve. Engedje meg tehát Felséged, hogy az év-változás ezen érdekes időszaká-nál jó kívánatink azon örvendetes előér-

zettel párosuljanak, hogy ama' fontos követ-kezmények el fognak érteni. Ezt mi önkényt 's bizodalmasan reményeljük. A' valamennyi udvar közt fenálló jó egyetértés 's Fölsé-gednek ön személyes gondolkodása e' tekin-tetben minden kívánható kezességet nyújt. Illy bizodalomtól élesztve kéri a' diplomatiiai test Felségedet: fogadja kegyesen annak kifejezését, mit egyszersmind a' diplomatiiai test legőszintébb 's leghódolóbb szerencse-kívánatival kísér. — A' király eképen vá-laszolt: Uraim, nagyon örvendek a' diplo-matiiai test gondolkodása ezen ujjab tanui-nak, mellyeket az évujulás alkalmával feje-ze ki. Örömmel látom, melly igen mege-gyeznek azon Felségek ohajtásai, mellyek képeit az urak énnálam viselik, az enyéim-mel az iránt, hogy a' béke fentartassék 's mind Európának mind Franciaországnak hosszu időre biztosittassék a' esendállapot, melly a' jó rend fentartására minden status belsőjében 's jóllétük növekedésére is olly szükséges. Reménylem, hogy az év, melly előttünk megnyilik, ujjab kezességeket fog az eddigiekhez hozni azon jó egyetértés e-rősbülésére, melly minden hatalmak között olly szerencsésen uralkodik. Tudják az ur-ak, hogy minden ügyekezetem, ennek fen-tartatására czéloz, 's köszönöm azon bizo-dalmat, mellyet személyem iránt e' tekin-tetben kifejeztek. — Ugyancsak a' Nouvel-liste is ugyanakkor írja a' Moniteur után, hogy miután a' hadiszerek inventariuma Tè-te-de-Flandres, Burght, Zwyndrecht és Austruweel erősegeiben dec. 30ikán megké-szült, ezek ugyanaz nap a' belga sergek-nek áltadattak; 's miután szintazon inventa-rium az antwerpi fellegvárra nézve is bére-kesztetett, a' fellegvár áltvételére decemb. 31ikén délelőtti 11 órakor a' belga sergek Guevette ezredes és antwerpi helybeli com-mandans vezérlete alatt megjelentek. Fran-czia general Rulhière, mint a' fellegvár fő-parancsnoka, adá azt nekik által, miről egy-szersmind a' belga generalstab vezére, ge-nerallieutenant Desprez, jelenlétében proto-collum szerkeztetett. Lacroix, Saint-Philip-pe és Sainte-Marie kisded erősegek hason-lókép ált fognak a' Belgáknak adatni. Ugyan-akkor, midőn az előbbi áltadások történtek,

a' mi éjszaki hadunk osztályai Franciaország felé megindultak, 's e' hónap 10ikeig minden osztálynak el kell azon helyre jutni, hol a' király mustrát (szemlét) fog feltők tartani. Hat hét — így végzi e' tudósítását a' Nouvelliste — elég vala sereginknek a' vett megbízatás teljesítésére; a' ezélt, mellyet a' kormány magának kitüzött, e' had dicsőségesen elérte 's megmutatá ezen expeditio alkalmával, hogy noha olly bajnok most is, mint a' hódítások (Napoleon) ideje alatt volt, tetteit még is a' haza érdekeire 's a' béke fentartására tudta szorítani. —

A' követkamara dec. 31iki ülésében az 1816beli januar 19diki törvényt, melly XVI. Lajos halála emlékeül minden évbéli január 21ikére gyászünnepet rendelt vala, 259 szóval 24 ellen eltörülte. — Ennyit mond csak ezen ülésről az augsburgi allgemeine Zeitung, melly a' francia kamarai vitatásokat egy idő óta csudálatos rövidséggel közli.

A' követkamara január 2ki ülésében Guizot ur veve szót 's elolvastatá Renouard ur által az első oktatásról szóló 's a' kir. megnyitó beszédben is említett kormányi törvényjavaslatot. Erre az előlülő tudósítá a' kamarát, hogy a' most jövő két napra nem áll semmi a' naprenden, hogyha valami adná elő magát, arról a' követek lakjokban fognak értesíteni. — A' pairkamarában ugyanez nap olvastatott fel a' követkamarának azon üzenete, melly a' jan. 21ki gyászünnepe — ezen kifejezés helyett a' kamara ezt téteté: évnep — eltörültetését tárgyazza.

Figaro francia brigg Oportoból jöven dec. 25ikén érkezett a' Loire torkolatjába. Egyéb utasan kívül Lasteyrie urat dom Pedro egyik adjutansát 's general Lafayette onokáját hozá, ki dona Mariához vivén leveleket utját azonnal Nantesen keresztül Párisnak folytatá. Egyébiránt a' hajó fontosb uj hireket nem hozott.

A' kereskedői törvényszék Victor Hugo és a' Théâtre Français vagy is inkább d' Argout minister ügyében magát nem-illető (incompetent) bírónak nyilatkoztatá.

Az erkölcs- és politikai tudományok akademiája (Párisban) még hátra volt hét tagját is megválasztá dec. 29ikén. A' szótöbbség következő tudósak- 's részint europai

hirü írókra esett: Edwards, Droz, Broussais, Mignet, Villermé, Comte (Károly) és francia pair gróf Simeon.

Blayeből dec. 26ikáról költ tudósítások szerint a' fogoly herczegné egészsége ismét helyre állott. Ugyanoda a' hgné szolgálatára 's társalkodóul Hautefort asszonyág dec. 28ikán megérkezett. Mesners ur is folyvást Blayeben van.

Gróf Laferronnays, hg Fitz-James és hg Montmorency-Laval, most Nápolyban tartózkodó fő fő carlisták, e' következő levelet írák marsal Soulthoz (ki mint tudjuk dalmatiai herczeg): Nápoly dec. 13ikán 1832. Herczeg ur, Berry kir. hgasszony foglyoskodása tölti el e' pillanatban egész Franciaországot. Nem fogja tehát csudálni Kegyed, hogy ezen sajnálatos történet velünk is, noha távol vagyunk, érezteti a' megindulást, mellyet az minden magas érzelmű emberben, legyen az bármilly véleményárvényeklat hive, gerjesztett. Egy olly vállalat, mellyben mi most csak nagy lelkének hős bátorságát csudálhatjuk, azt, kit Kegyed sokáig mint leendő királya anyját vala kénytelen tekinteni, fogságra vivé. Olly procedurával fenyegetik őt, mellyet mi ezen levelünkben közelebb nem jelelhetünk meg, de mellynek botránkoztató léte vissza fog kétségkívül azon kormányra hatni, melly Kegyedet isméri fejéül. Más részről az tétetik ajánlatul, hogy a' legszentebb törvények megszegése mellett egy asszony, egy herczegasszony, egy anya folyvást illy önkényes fogságba tartassék, ki különben mind ezen tekintetek alatt a' világ csudálatát érdemli, vagy hogy sorsa iránt egy olly kamara is végezessen, melly ha az 1830iki chartának hive akar lenni, semmi esetben és semmi szin alatt sem teheti magát a' bírói hatalombitorlás által kivételi törvényszékké. — A' nélkül hogy a' kormány választását e' két eszköz között vizsgálni akaró, mi Kegyednek egy más utat ajánlunk, melly könnyebb 's egyszerűbb, mellyet a' Kegyed előlülése alatt lévő ministeri tanács is elfogadhat, 's mellyet egy olly magas helyzetű katonának lelke, mint Kegyed, illőleg méltatni fog. Fogadjon Kegyed miiket kezesül 's foglyul a' herczegné helyett, talán

ő minket erre nem fog méltatlanoknak itélni. — — 's a' t. 's a' t. — Egy levél szerint az allg. Zeit. ban a' franczia ministerium dec. 30ikán határozta el, hogy az ígért törvényjavaslatot a' berryi hgné iránt a' kamarákban elő fogja terjeszteni.

Az volna tán ministeriumunkra nézve legszerencsésebb, úgy mond a' National, ha a' Hollandiak míngyárt a' franczia had kilépte után megtámadná Antwerpenet vagy Brüsselt. A' franczia kormányának ekkor, valamint 1831ben, oka lenne ismét Belgiumba lépetni seregeit 's lerázni végre nyakáról az 1815iki szerződéseket. De a' hollandi király nehezen fog illy hibát elkövetni, melly egész nyereség volna Franciaországra nézve. — Továbbá a' National vélekedésekint a' franczia ministerium két részre metszé a' belga-hollandi kérdést 's annak megoldását. Első lett volna: Anglia segedelmével a' belga egész birtok áltatását eszközölni; a' második: béke útján nyerni ki egyezkedést a' hatalmaktól a' Scheldén szabad hajózhatóság iránt. Az első pontra nézve a' National szerint korán sem érte még el célját a' ministerium; a' másodikra nézve pedig nem fogja reá bírhatni az éjszaki három hatalmat, hogy ezek Hollandiától az 1815iki szerződés e' pontbeli jóvá hagyását 's megerősítését eszközöljék. Itt is erőszakkal kellene Hollandia iránt élni, azt pedig föltenni nem lehet, hogy azon hatalmak, kik most a' kényszerítő rendszabások ellen voltak, azokat később jóvá hagyják 's alkalmazzák. Mi következik ebből? Az, hogy ismét alkudozni fognak, míglén ismét átlátják, hogy alkudozás útján lehetetlen a' Schelde szabad tételét eszközölni, 's miez által kényszerítve leszünk e' másik kérdést is, szinte mint az elsőt, erőhatalommal dönteni el. Az elsőnél még Anglia szövetsége legalább látszott bennünket segíteni; ezt a' másodiknál ne reményeljük. Mi mindent magunk leszünk kénytelenek tenni. De azon erőfejlések és fejtesek, mellyekre ez minket vezetend, mulhatlanul közháborút szülnek majdan e' nagy és alapkérdés, t. i. az 1815iki szerződések felett, mellyek Európában többé a' nemzetek közötti jusok talpköve nem lehetnek. — A' Gazette szintezen tárgyak felett hos-

szu 's nagy részben anti-angol elmélkedésekbe ereszkedik. Szerinte a' Schelde-ügy magok az Angolok hiedelme szerint is merő angol ügy. Az Angoloknak itt egy kikötőre vagy szükségök, mellyhez nekik a' franczia sereg utat esínált. A' Francziák megenyedék; hogy a' belga királyszékre olly herczeg üljön, kit a' hollandi ujságok csak britt praefectusnak hívnak, 's általában azt mondhatni, hogy Franciaország az újabb időkben többet tett Anglia javára mint a' bécsi szerződés vagy a' waterlooi ütközet. 's a' t.

BELGIUM.

A' belga képviselők kamarájában elfogadott azon törvényjavaslathoz, melly szerint a' kormányának a' hadlábban álló 80,000 emberen felül 30,000nyi tartalék - sereg ajánltatott meg, egymásik is járult még, melly által az 1833ra behivandó nemzeti katonaság (Miliz) száma 12,000 főre tétetik. Az eziránti törvényjavaslatban következő nevezetes szavak találtatnak: Mi mindaddig hadlábban fogjuk tartani seregünket, míg a' politikai körülmények, mellyekben vagyunk, végkép el nem intéztetnek; 's ha a' kormány azon esethe találna jutni, hogy valamelly megtámadtatást kellene visszavernie és e' végre újabb hadi erőre lenne szüksége: bizonyos, hogy ezen kamarákban 's a' nemzetnél módokat fog találni, hadierőnköt annyira nevelhetnie, mennyit függetlenségünk fentartatása megkívánna. A' hadlábkori budget 73 millio frank, 's a' békekorai költségeket 48 millióval haladja meg, azaz 4 millióval hónaponként. Minthogy a' hadköltségek fizetése semmi haladékot nem szenved, ezokon azt teszi javaslatul a' kormány: adjanak még az urak ezen (a' hadi) osztálynak ideiglen is 18,400,000 francig hitelt, melly által az 1833beli első három hónap szükségai fődözve legyenek. —

A' senatus elfogadá dec. 30ikán azon javaslatot, hogy a' franczia seregeknek a' belga nép nevében köszönet mondassék, hozzá tevén, hogy marsal Gérardnak különösen ugyancsak az ország nevében egy becsület-kard adassék.

Hollandi ujságok szerint egy kis csata történt dec. 30ikán Seeland (hollandi) tartomány egyik kerületében a' Hollandiak és Bel-

gák k
Belgá
léptek
Azonn
redesl
de mil
szafut
polgár
Doel
néhány
ban a'
nak, '
zése n

A
nai kis
be érk
szállás

A
viselet
zánk A
tányt g
raucso
ják. M
tányna
vő vala
a' pará
té vag
sak ak
köteles
tó hadi
lövetni
tiszt, l
kodás
künk B
Koopma
nem ad
volna c
helyezt
lelketle
ellenség
kapitán
tett). A
ző leve
A' felle
vezésb
mutat e
is talpo
bombák
tokban
latt a' ka

gák közt, mellyre az adott okot, hogy a Belgák Zuiddorpenál a' hollandi földre áltléptek 's a' Hollandiakra tüzelni kezdenek. Azonnal ellenök indult Axelből Le Bron ezredeshelytartó 's más hollandi katonaság is, de mihelyt ezek közeledtek, a' Belgák visszafutottak. Egy ysseli schutter (fegyveres polgár) egyik karján sebet is kapott. — Doelben dec. 31ikén is lárma támadt még néhány hollandi hajó közeledte miatt. Azonban a' Francziák nyomban esatakésszen állának, 's a' dolognak semmi tovább következése nem lett. —

A' király dec. 29ikén estve egész katonai kíséretével együtt Antwerpből Brüsselbe érkezett; ugyan ide fog a' belga főhadiszállás is, melly most Lierre-ben áll, álttétetni.

A' Liberal Koopman hollandi kapitány viseletéről így ír: Több levél érkezik hozzánk Antwerpből, mellyek Koopman kapitányt gyalázzák 's őt a' marsal (Gérard) parancsolatjára erős őrizet alá vetettnek mondják. Mi nem tudjuk: van e a' nevezett kapitánynak a' publicum előtt még tudva nem levő valamely vétke; de azon tette iránt, hogy a' paráncsi alatt állott 12 algyusajkát elégeté vagy elsüllyeszteté, azt kell, igazságosak akarván lenni, mondanunk, hogy ebben kötelességét teljesítette 's akkor volna méltó hadi törvényszék elibe állíttatnia 's agyon lövetnie, ha azt nem tette volna. Olly hajótiszt, ki hajóját az ellenségnek minden viaskodás nélkül átadja, halált érdemel. Nekünk Belgáknak ugyan sajnálnunk kell, hogy Koopman kapitány magát hajóival együtt meg nem adta; de valljuk meg, igen nevetséges volna őt, minekutána embereit bátorságba helyezte, barbarusnak nevezni azért, mivel lelketlen dolgokat égetett meg, hogy ezek ellenség kezbe ne jussanak. (Az idézett kapitány hadifoglyul Francziaországba vitétt). A' Moniteur belge jan. 2ikán következő levelet közöl Antwerpből dec. 30ikáról: A' fellegrvárból jövök, mellybe különös kedvezésből nyertem bemenetelt. Borzasztó szint mutat ezen hely; nem áll benne egy épület is talpon, mit a' tűz megkimélt, a' betörő bombák zuztak szerte. Voltam a' bástyaboltokban (Casematten), mellyek t. i. ostrom alatt a' katonák menekhelyei voltak, meg nem

foghatom, mikép lehettek a' szerencsétlenek ezen lyukakban, hova se levegő se világ nem hat 's olly mirígyes gőz uralkodik, hogy én 10 percznél tovább ben nem maradhattam. Voltam azokban is, mellyekben maga general Chassé lakott. Három pinczeforma kis lyuk, néhány szalmaszékkel és asztallal. Egyikében mutaták nekem azon karszéket is, mellyen a' general hadi tanács alkalmakor ülni szokott 's a' helyeket, hol illyenkor a' többi tiszt üle. A' karszék mellett egy bombadarab fekszik az 1,000 fontos bombák egyikéből, 's azt kétségkiyül azért hozák oda, hogy a' general ezen szörnyü tekék terjedelmét láthassa. Valamivel hátrább, de ugyanazon bástyán van a' hely, hol a' hollandi lobogó függött, 's a' föld itt bombákkal és golyókkal van elborítva. Két hollandi tisztet láttam a' fellegrvárbán, kardosan; a' franczia katonák meghuzták előttök fegyvereiket, 's amazok azért maradtak még itt, hogy a' hadiszerek áltadatását végezzék. A' rézsen (Bresche) csak az ellenfalak (Contreforts) leromboltatása után lehetett volna berohanni; negyven ember jöhetett volna egy sorban, olly széles volt. A' lemenet ezen rézssel szemközt valami remek munka; 18 franczia mineur 3 nap és 3 éjjel szakadatlanul dolgozott rajta. A' genie-munkák tömérdekek. Alig foghatni meg, mikép győztek a' Francziák illy rövid idő alatt olly nagy földet 's olly mélyen felásni. Ma az egész város (Antwerp) talpon van 's a' munkákat esodálgatja. A' mechelni kapunál 5 vagy 6 bomba fekszik az 1,000 fontosakból. 's a' t. —

KET SZICZILIA.

Azon utóbbi hivatalos tudósítások, mellyek Bronteből Palermoba az itteni status-ministeriumhoz érkeztek, jelentik hogy nov. 18ika óta az Aetna kitörése nem csak enyhült, hanem ugyanazon hónap 21ikén egészen meg is szűnt. Ezen tudósítások a' város megszabadulását esodálatosnak (una prodigiosa liberazione) nevezik, minthogy a' láva, melly 16 nap alatt szinte 10 olasz mérföldre (miglie) haladott, épen csak egy kis mérföldnyire ($\frac{1}{5}$ magyar mf.) állott meg a' várostól. Ez által tehát a' városban, annak épületeiben t. i. nem esett ugyan semmi kár, de annál érezhetőbb a' veszteség, mellyet

annak lakosi réteikben és szöleikben szenvedtek; ugyan is mind azon rét, szőlő, olaj- és más gyümölcsfák és erdők, mellyek a' láva menttében feküdtek, századokra elvannak borítva 's megsemmisítve. — Különös és azon véleménynek, hogy az Aetna közösülésben áll a' Vezuvval, kedvező körülmény az, hogy 25 vagy 26 nappal az Aetna kitörésének megszűnte után a' Vezuv is, dec. 16ikán estve, egyszerre 's a' nélkül hogy azt bármi előjelek gyaníttatná, olly széles és hatalmas lávafolyamot kezdte ontani, millyet három év óta nem ont.

NÉMETORSZÁG.

IVik Vilmos nagy Britannia királya 's Vilmos braunschweigi 's lüneburgi herceg, az uralkodó házokbeli hercegek 's hercege-assz. házassága iránt, Windsor-Castleben oct. 24ikén 's Braunschweigban oct. 19ikén 1831-ben költ, következő czikkelyeket hirdettek: 1) Kötelesek a' hercegek 's hercege-assz. szándéklott házasságuk iránt, a' nemzeti ágokban uralkodó háznak megegyezését kérni ki, melly azonban, ha csak fontos okok nem járulnak közbe, tőlök megtagadtatni nem fog. 2) Az említett okok fontosságát megítélni minden esetben egyedül 's kizárólag csak az uralkodó házat illetendi. 3) Az adott megegyezés mindig oklevelként, formaszert az uralkodótól aláírva 's status-peccéttel erősítve fogkiadatni. 4) Olly házasság, melly az imént leirt uttól távozván, az uralkodó jóváhagyása nélkül történék meg, se örökösülési just nem szülnék a' belőle származandókra nézve Braunschweig és Lüneburg német szövetségi statusokban, se a' magas hercegi háznak rangját, czimzeteit vagy czimereit tulajdoniva tehetni nem fogja. 5) Ugyan ezen egyezési ut, 's egy részről a' hannoverai királyságot, másról Braunschweig-Wolfenbüttel hercegséget illető nemzeti törvényes rendezkedés, fogja jövendőben az uralkodás rendét is meghatározni; mellynél fogvást be is iratván az a'

hannoverai 's braunschweigi törvénykönyvbe, egyszersmind köz hírré tétetni rendeltetik. Aláírva a' főntebb is nevezett fejedelmek. — A' nevezett uralkodóknak magas nemzetségek iránt e' részben tett, 's jelen hirdetvénybe foglalt rendszabásikat, mint jóltevő gondoskodásik ujdón bizonyoságit a' fejedelmi törzsök-ház iránt, hála-érettel fogadják 's nevek és peccéjtök reá nyomásával elismerik Erneszt, Agoston Friderik, és Adolf hgek.

TÖRÖK BIRODALOM.

Szervia széleiről nov. 27ikén több kereskedőház írja Konstantinápolból egy orosz biztosnak odaérkeztét, ki rendkívüli közleményekkel utasított a' Szultánhoz a' Mehemet-Alival folyó háborúra nézve. Még azt is beszélgeték ott ezen biztosról, hogy a' török részére egy moszka segéd-sereg jövendésének híret hozta volna meg, mellynek Ásiába leendő általköltöztetésire kívántató rendelésekről, 's ezen expeditiói költségeknek későbbben (a' portától) eszközlendő megtérítésökről értekezzenek. Ezen utolsó talán még igen is hamar gyanú; annyi mindazáltal bizonyos, hogy a' porta orosz segedelemre számot tarthat, 's azt meg is nyerendi, ha iránta lépést teend. Az is bizonyosnak látszik, hogy egy moszka general csakugyan orosz császári levelekkel Konstantinápolba érkezett. Azt tudjuk, hogy egy idő óta a' déli orosz tartományokban több seregmozdulat történt, azonban az ott tanyázó hadierő számos (80 ezernyi főnek mondják) mint sem azt állíthatnók, hogy ez egyenesen a' portának van segédül szánva. Az egyiptusiak azonban mind inkább fejtegetik hadierejüket, 's Ibrahim basa 56 ezernyi rendes katonával törekszik Konstantinápol ellen. Minden esetre a' most Konieh táján (hol a' két versenylél ármánykodik egymás ellen) reményben függő nagy ütközet-től szerfelett sok függ.

Bank-részvény jan. 16ikán 1160 $\frac{3}{4}$

A' gabonának pesti piaczi ára januar 15dikén 1833.

Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csékélyebb	Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csékélyebb
Tisztabúza	133 $\frac{1}{3}$	126 $\frac{2}{3}$	116 $\frac{3}{4}$	Zab	40	38	36
Kétszeres	96 $\frac{2}{3}$	—	80	Köles	60	—	—
Rozs	63 $\frac{1}{4}$	58 $\frac{2}{3}$	—	Köles-kása	—	—	—
Arpa	63 $\frac{1}{4}$	60	53 $\frac{1}{4}$	Kukoricza	66 $\frac{2}{3}$	63 $\frac{1}{2}$	60

Szerkezteti Helmezy. Nyomatja Landerer.